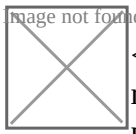

Potrivit unui comunicat de pres? al Guvernului¹, peste 1.400 de avize tehnice de racordare (ATR) au fost emise în prezent pentru proiecte energetice cu o putere total? planificat? ce dep??e?te 80.000 MW - de aproape zece ori necesarul actual al României. Aceste avize sunt de?inute de peste 1.000 de titulari ?i corespund unor proiecte aflate în etape diferite, de la avize recent emise pân? la contracte de racordare, lucr?ri în execu?ie sau puneri în func?iune recente. În paralel, acela?i comunicat al Executivului semnaleaz? c? o parte semnificativ? dintre societ??ile analizate nu aveau cifr? de afaceri, angaja?i sau un capital social relevant. Datele prezentate ridic?, f?r? îndoial?, o problem? real? privind utilizarea capacit??ii de racordare. Totu?i, lectura propus? r?mâne incomplet? dac? nu este corelat? cu parcursul administrativ ulterior ob?inerii ATR-ului. Între avizare ?i punerea în func?iune se afl? proceduri, avize, studii ?i autorit??i multiple, iar tocmai aceast? distan??, cu toate dificult??ile ?i întârzierile birocratice, pare s? lipseasc? din analiza oficial?. i. Considera?ii introductive
 Dincolo de impactul comunic?rii publice, comunicatul recent al Guvernului ridic? o problem? mai ampl? privind modul în care este în?eles parcursul de dezvoltare al proiectelor energetice. Accentul pus pe volumul capacit??ilor avizate risc? s? mute discu?ia de la cauzele reale ale întârzierilor c?tre o explica?ie simplificat?, centrat? aproape exclusiv pe profilul formal al unor investitori. Aceast? abordare este discutabil? din cel pu?in dou? perspective. Pe de o parte, existen?a unor societ??i f?r? angaja?i, f?r? cifr? de afaceri sau cu un capital social redus nu indic?, în sine, lipsa unui proiect viabil, mai ales într-un sector în care dezvoltarea prin vehicule de tip SPV² reprezint? o practic? obi?nuit?. Pe de alt? parte, emiterea unui aviz tehnic de racordare nu înseamn? c? proiectul este preg?tit pentru construire ?i nici c? dezvoltatorul poate începe lucr?rile. În practic?, între avizare ?i punerea în func?iune se interpune un parcurs administrativ complex, care presupune, în primul rând, ob?inerea avizelor ?i acordurilor necesare, parcurgerea procedurilor de mediu, realizarea unor studii specifice ?i coordonarea mai multor autorit??i. Fiecare dintre aceste etape poate genera întârzieri semnificative, iar lipsa unei corel?ri eficiente între proceduri men?ine proiectele într-o zon? de incertitudine prelungit?. Prin urmare, analiza de fa?? î?i propune s? dep??easc? nivelul descriptiv al comunicatului oficial ?i s? eviden?ieze tensiunile dintre mesajul public transmis ?i mecanismele care influen?eaz?, în mod real, dezvoltarea proiectelor energetice. ii. Tensiuni între discursul oficial ?i realitatea dezvolt?rii proiectelor energetice
 ii.1) Societ??ile tip SPV
 Societ??ile implicate în dezvoltarea proiectelor energetice nu pot fi evaluate exclusiv prin raportare la num?rul de angaja?i, cifra de afaceri sau nivelul capitalului social. În practic?, astfel de proiecte sunt frecvent implementate prin vehicule de tip SPV, create pentru dezvoltarea unui proiect determinat ?i utilizate pentru delimitarea riscurilor, separarea fluxurilor financiare ?i atragerea finan??rii. Aceast? structurare nu este particular? pie?ei române?ti, ci reflect? o practic? consacrat? în proiectele de infrastructur? ?i energie la nivel interna?ional, unde recurgerea la societ??i de proiect dedicate dezvolt?rii proiectului reprezint? modelul uzual de organizare ?i finan?are. În mod firesc, un SPV aflat în stadiu de dezvoltare nu va avea, de regul?, angaja?i proprii, activitate economic? semnificativ? sau o capitalizare substan?ial?. Func?iile opera?ionale sunt, în aceast? etap?, externalizate c?tre dezvoltator, consultan?i tehnici, juridici sau financiari, iar capitalizarea relevant? intervine ulterior, dup? atingerea unor obiective precum ob?inerea avizelor ?i autoriza?iilor necesare sau securizarea finan??rii. A pretinde indicatori economici maturi într-o faz? incipient? înseamn?, în esen??, a ignora logica dezvolt?rii proiectelor în domeniul energiei. Mai mult decât atât, un aspect particular const? în faptul c? finan?area este acordat? în principal pe baza viabilit??ii proiectului, iar nu a situa?iei financiare istorice a vehiculului de proiect. Din aceast? perspectiv?, indicatorii SPV-ului în faza incipient? au o relevan?? limitat? pentru evaluarea proiectului în sine. În acest context, o eventual? condi?ionare a accesului la proceduri, inclusiv la ob?inerea avizului tehnic de racordare, de un anumit nivel de capitalizare, de existen?a unor angaja?i proprii sau de un istoric financiar relevant ar risca s? creeze bariere artificiale la intrarea pe pia??. Într-un sector care presupune investi?ii semnificative ?i proiecte dezvoltate etapizat, asemenea limit?ri ar putea produce efectul contrar celui urm?rit, prin reducerea competi?iei ?i încetinirea dezvolt?rii unor noi capacit??i de produc?ie. În plus, o astfel de abordare risc? s? creeze un efect de descurajare a dezvoltatorilor legitimi, în condi?iile în care structura de tip

SPV nu este o op?iune marginal?, ci premisa func?ion?rii mecanismelor de finan?are a proiectelor energetice. Prin urmare, problema nu este opozi?ia dintre „investitori serio?i” ?i „entit??i f?r? substan??”, ci riscul de a evalua proiectele energetice prin indicatori societari formali, f?r? a ?ine cont de modul în care acestea sunt concepute, finan?ate ?i dezvoltate în practic?. ii.2) ATR-ul ?i contractul de racordare nu înseamn? începerea lucr?rilor
 O alt? problem? esen?ial? const? în asocierea, cel pu?in implicit?, a ob?inerii avizului tehnic de racordare sau a încheierii contractului de racordare cu posibilitatea dezvoltatorului de a începe lucr?rile. În practic?, aceste etape sunt distincte ?i nu pot fi tratate ca echivalente. ATR-ul stabile?te condi?iile tehnice în care un proiect poate fi racordat la re?ea, iar contractul de racordare reglementeaz? rela?ia cu operatorul de re?ea într-o etap? ulterioar?. Niciunul dintre aceste instrumente nu substituie îns? procedurile administrative ulterioare, necesare implement?rii proiectului ?i, cu atât mai pu?in, nu confer? un drept de construire. Între racordare ?i execu?ie se interpune un parcurs administrativ distinct, complex ?i adesea dificil de anticipat. Acesta presupune, în primul rând, ob?inerea avizelor ?i acordurilor necesare, parcurgerea procedurilor de mediu, realizarea studiilor de specialitate, asigurarea drepturilor asupra terenurilor, precum ?i coordonarea mai multor autorit??i. Finalizarea acestor etape constituie o condi?ie prealabil? pentru ob?inerea autoriza?iei de construire ?i, implicit, pentru demararea lucr?rilor. Procedura de mediu r?mâne una dintre principalele surse de impredictibilitate. Durata acesteia variaz? semnificativ în func?ie de amplasament, de eventualele suprapuneri cu arii protejate, de necesitatea unor studii suplimentare, de consult?rile publice sau de pozi?iile autorit??ilor competente. În practic?, întârzierile nu decurg doar din complexitatea evalu?rii, ci ?i din solicit?rile succesive de clarific?ri, interpret?rile neuniforme ale autorit??ilor ?i lipsa unei coordon?ri eficiente cu celelalte avize necesare. Astfel, procedura de mediu poate deveni un blocaj autonom, capabil s? amâne autorizarea proiectului chiar ?i atunci când componenta de racordare este deja clarificat?. În aceste condi?ii, utilizarea num?rului de ATR-uri sau contracte de racordare ca indicator direct al proiectelor care ar trebui s? intre în execu?ie risc? s? ofere o imagine distorsionat?. Aceste instrumente marcheaz? o etap? relevant?, dar nu reflect? gradul real de maturitate al proiectului ?i nici probabilitatea efectiv? de realizare a acestuia. Problema nu ?ine, a?adar, exclusiv de comportamentul investitorilor, ci de succesiunea, durata ?i lipsa de coordonare a procedurilor publice. Capacitatea de a transforma un proiect avizat tehnic într-un proiect autorizat ?i, ulterior, construit ar trebui s? fie un element central al reformei sectorului energetic. În absen?a acestei transform?ri, blocajele administrative nu afecteaz? doar ritmul investi?iilor, ci ?i func?ionarea pie?ei, în condi?iile în care întârzierea implement?rii unor noi capacit??i de produc?ie contribuie la men?inerea unor niveluri ridicate ale pre?urilor energiei. ii.3) RED III ?i reforma care exist? normativ, dar nu func?ioneaz? înc? în practic?
 Un alt aspect care trebuie avut în vedere este absen?a unei referiri la cadrul normativ recent, în special la m?surile de transpunere a Directivei (UE) 2023/2413 privind promovarea energiei din surse regenerabile³ („Directiva RED III”), concepute tocmai pentru accelerarea procedurilor administrative aplicabile proiectelor de energie regenerabil?. Aceast? omisiune este relevant? deoarece diferen?a dintre capacitatea avizat? ?i proiectele efectiv implementate nu poate fi analizat? separat de instrumentele legislative care ar trebui s? reduc? durata ?i impredictibilitatea procedurilor. Ordonan?a de urgen?? nr. 59/2025 pentru modificarea ?i completarea unor acte normative în domeniul energiei („OUG nr. 59/2025”) a fost adoptat? tocmai în logica simplific?rii ?i acceler?rii proceselor administrative, inclusiv prin crearea unor mecanisme menite s? faciliteze autorizarea proiectelor din surse regenerabile. În acest caz, problema nu este doar num?rul redus al proiectelor ajunse în faza de execu?ie, ci ?i incapacitatea sistemului administrativ de a valorifica instrumentele pe care chiar legiuitorul le-a creat. Reforma exist? la nivel declarativ ?i normativ, dar efectele sale sunt limitate atâta timp cât obliga?iile asumate r?mân neîndeplinite, implementate par?ial sau lipsite de mecanisme efective de aplicare. Prin urmare, discu?ia despre proiectele „blocate” nu ar trebui s? se limiteze la profilul societ??ilor care de?in ATR-uri sau la num?rul contractelor de racordare existente. Analiza trebuie s? includ? ?i întrebarea esen?ial?: de ce mecanismele de accelerare deja adoptate nu produc înc? efectele a?teptate? În lipsa unui r?spuns, reforma energetic? risc? s? r?mân? prins? între obiective ambi?ioase, comunicate

optimiste ?i proceduri administrative care continu? s? func?ioneze în acela?i ritm lent. iv. Concluzii ?i observa?ii finale
 Analiza succint? de mai sus arat? c? discrepan?a dintre cifrele prezentate în comunicatul Guvernului din 25 aprilie 2026 ?i stadiul real al proiectelor energetice nu poate fi explicat? printr-un singur factor ?i, cu atât mai pu?in, exclusiv prin conduita investitorilor. Dimpotriv?, aceasta reflect? disfunc?ionalit??i situate la intersec?ia dintre cadrul normativ, practica administrativ? ?i modul în care este în?eles ciclul de dezvoltare al unui proiect energetic. Pe de o parte, evaluarea societ??ilor de proiect prin prisma unor indicatori economici specifici unei activit??i mature ignor? mecanismele de finan?are ?i structurare utilizate în mod curent în industrie. Pe de alt? parte, utilizarea ATR-urilor sau a contractelor de racordare ca indicatori ai progresului investi?ional induce o imagine incomplet?, în lipsa corel?rii cu etapele ulterioare, în special cele de mediu ?i autorizare, unde apar frecvent blocajele decisive. În acela?i timp, existen?a unor instrumente legislative recente, menite s? accelereze procedurile, în special în contextul transpunerii Directivei RED III, nu este dublat?, cel pu?in deocamdat?, de o implementare efectiv?. Aceast? disociere între norm? ?i practic? accentueaz? percep?ia unei reforme „pe hârtie”, în care obiectivele sunt asumate, dar mecanismele necesare pentru atingerea lor r?mân incomplete sau ineficiente. În acest context, o reform? real? a sectorului energetic nu poate fi limitat? la ajust?ri punctuale sau la reconfigurarea criteriilor de acces în proceduri. Este necesar? o abordare coerent?, care s? vizeze întregul lan? administrativ, de la simplificarea ?i corelarea procedurilor pân? la clarificarea competen?elor autorit??ilor implicate ?i respectarea efectiv? a termenelor. În lipsa unei astfel de recalibr?ri, riscul este ca diferen?a dintre „megawa?ii pe hârtie” ?i capacit??ile efectiv construite s? persiste, iar reforma energetic? s? r?mân? mai degrab? un exerci?iu de comunicare decât unul de transformare real?. În aceea?i logic?, urmeaz? s? analiz?m critic ?i cele dou? proiecte de ordin emise de Autoritatea Na?ional? de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE), publicate în transparen?? decizional?, faza a II-a, la 27 aprilie 2026, respectiv (i) proiectul de ordin pentru modificarea ?i completarea unor ordine ale pre?edintelui ANRE din domeniul racord?rii utilizatorilor la re?eaua electric? de interes public⁴ ?i (ii) proiectul de ordin privind modificarea ?i completarea Regulamentului pentru acordarea licen?elor ?i autoriza?iilor în sectorul energiei electrice, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 6/2025⁵. A?adar, de?i este l?udabil? preocuparea Guvernului de a introduce instrumente ?i mecanisme pentru eliminarea proiectelor neserioase, care aglomereaz? artificial re?eaua ?i genereaz? costuri suplimentare pentru racordarea proiectelor viabile, solu?iile propuse trebuie calibrate cu aten?ie. În caz contrar, acestea pot produce un efect de bumerang, prin blocarea dezvolt?rii pie?ei de produc?ie a energiei regenerabile, cu consecin?e nu doar asupra ritmului investi?iilor, ci ?i asupra capacit??ii României de a îndeplini obiectivele privind ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut, asumate în raport cu Uniunea European?. Articol redactat de Elisa Cristea, Avocat senior al ?uca Zbârcea & Asocia?ii <hr /> ¹ https://gov.ro/ro/stiri/avize-tehnice-de-racordare-emise-pentru-80-000-mw-de-aproape-zece-ori-puterea-actuala-necesara-de-energie-a-romaniei (accesat ultima oar? la 28 aprilie 2026) ² Un vehicul de tip SPV (special purpose vehicle) reprezint? o societate constituit? pentru un scop specific ?i limitat, de regul? dezvoltarea ?i implementarea unui anumit proiect, utilizat? pentru a separa riscurile juridice ?i financiare ale acestuia de cele ale altor proiecte, precum ?i pentru a facilita structurarea finan??rii, inclusiv în regim de project finance. Pentru detalii privind structura de project finance, a se vedea articolul disponibil aici: https://www.stoel.com/insights/reports/the-law-of-solar/project-finance-for-solar-projects (accesat ultima oar? la 28 aprilie 2026) ³ Directiva (UE) 2023/2413 a Parlamentului European ?i a Consiliului din 18 octombrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2018/2001, a Regulamentului (UE) 2018/1999 ?i a Directivei 98/70/CE în ceea ce prive?te promovarea energiei din surse regenerabile ?i de abrogare a Directivei (UE) 2015/652 a Consiliului, publicat? în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. 2023/2413 din 31 octombrie 2023 ⁴ Disponibil aici: <a href="https://anre.ro/proiect-de-ordin-pentru-modificarea-si-

completarea-unor-ordine-ale-presedintelui-autoritatii-nationale-de-reglementare-in-domeniul-energiei-din-domeniul-racordarii-utilizatorilor-la-reteaua-electric-3/">https://anre.ro/proiect-de-ordin-pentru-modificarea-si-completarea-unor-ordine-ale-presedintelui-autoritatii-nationale-de-reglementare-in-domeniul-energiei-din-domeniul-racordarii-utilizatorilor-la-reteaua-electric-3/ (accesat ultima oar? la 28 aprilie 2026)
⁵ Disponibil aici: https://anre.ro/proiect-de-ordin-privind-modificarea-si-completarea-regulamentului-pentru-acordarea-licentelor-si-autorizatiilor-in-sectorul-energiei-electrice-aprobat-prin-ordinul-anre-nr-6-2025-faza-a/ (accesat ultima oar? la 28 aprilie 2026)